

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเรื่องการใช้กระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอแม่สะเรียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอแม่สะเรียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการนิเทศภายใน

2.2 การวางแผนและกำหนดทางสื่อในการนิเทศภายใน

2.3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการนิเทศภายใน

2.4 การปฏิบัติกรนิเทศภายใน

2.5 การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายใน

ตอนที่ 3 ปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอแม่สะเรียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง และอายุราชการ ปรากฏผลดังตาราง

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	177	41.30
หญิง	252	58.70
รวม	429	100.00
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	87	20.30
31 – 40 ปี	168	39.20
41 – 50 ปี	130	30.30
มากกว่า 50 ปี	44	10.30
รวม	429	100.00
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
ปริญญาตรี	300	69.90
ปริญญาโท	129	30.10
ปริญญาเอก	-	-
รวม	429	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	59	13.75
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	5	1.20
รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน	10	2.30
ครูผู้สอน	355	82.75
รวม	429	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
อายุราชการ		
1 - 5 ปี	87	20.30
6 - 10 ปี	121	28.20
11 - 15 ปี	83	19.30
16 - 20 ปี	78	18.20
มากกว่า 20 ปี	60	14.00
รวม	429	100.00

จากตาราง 4.1 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงร้อยละ 58.73 เพศชาย ร้อยละ 41.30 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 36 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.20 รองลงมาคืออยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.30 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 69.90 รองลงมา ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 30.10 ตำแหน่งครูผู้สอนคิดเป็นร้อยละ 82.75 ตำแหน่งผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 17.25 อายุราชการส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.20 รองลงมาดำรงอายุราชการระหว่าง 1- 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.30

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน
ของโรงเรียนในอำเภอแม่ระเวียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายใน

ตาราง 4.2 แนวคิดของสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายใน

รายการที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปล ค่าระดับ
	μ	σ	
1. กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่จะศึกษาเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการอย่างชัดเจน	3.67	0.64	ปฏิบัติมาก
2. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของงานไว้ทุกด้าน อย่างชัดเจน	3.50	0.60	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4.2 (ต่อ)

รายการที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปล ค่าระดับ
	μ	σ	
3. แต่งตั้งคณะทำงานให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสม	3.59	0.54	ปฏิบัติมาก
4. สำรวจความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษาของคณะครู	3.45	0.49	ปฏิบัติมาก
5. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องอย่าง ต่อเนื่องและเป็นปัจจุบันสามารถนำไปใช้ได้ สะดวกและรวดเร็ว	3.49	0.50	ปฏิบัติมาก
6. เก็บรวบรวมข้อมูล สภาพปัจจุบัน ปัญหา ที่ถูกต้องและความต้องการจากเครื่องมือแบบ ต่างๆ ที่สร้างขึ้นอย่างเหมาะสมและน่าเชื่อถือ	3.50	0.49	ปฏิบัติมาก
7. นำข้อมูลมาจำแนกประเภทและจัดหมวดหมู่ เพื่อการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความ ต้องการ	3.43	0.49	ปฏิบัติมาก
8. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการของสถานศึกษาจากข้อมูลของคณะ ครูและจากผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนครอบคลุม ทุกด้านอย่างเหมาะสม	3.43	0.49	ปฏิบัติมาก
9. เปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.50	0.56	ปฏิบัติมาก
10. จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความ ต้องการที่จำเป็นเร่งด่วนอย่างชัดเจนในการ แก้ปัญหา	3.41	0.55	ปฏิบัติมาก
เฉลี่ยรวม	3.50	0.33	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 4.2 พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอแม่สะเรียง โดยภาพรวมได้ปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.50$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่จะศึกษาเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการอย่างชัดเจน ($\mu = 3.67$) เก็บรวบรวมข้อมูล สภาพปัจจุบัน ปัญหาที่ถูกต้องและความต้องการจากเครื่องมือแบบต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นอย่างเหมาะสมและน่าเชื่อถือ ($\mu = 3.60$) แต่งตั้งคณะทำงานให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสม ($\mu = 3.59$) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของงานไว้ทุกด้านอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\mu = 3.50$) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ได้สะดวกและรวดเร็ว ($\mu = 3.49$) สำรวจความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษาของคณะครู ($\mu = 3.45$) นำข้อมูลมาจำแนกประเภทและจัดหมวดหมู่เพื่อการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาจากข้อมูลของคณะครูและจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครอบคลุมทุกด้านอย่างเหมาะสม ($\mu = 3.43$) จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการที่จำเป็นเร่งด่วนอย่างชัดเจนในการแก้ปัญหา ($\mu = 3.41$)

2.2 การวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายใน

ตาราง 4.3 การวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายใน

รายการที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปลค่าระดับ
	μ	σ	
1. แต่งตั้งคณะทำงาน กำหนดบทบาทและหน้าที่ตามความรู้ความสามารถไว้อย่างเหมาะสม	3.39	0.48	ปฏิบัติมาก
2. เปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในทุกขั้นตอน	3.44	0.49	ปฏิบัติมาก
3. ใช้ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติการณ์นิเทศภายใน	3.43	0.49	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4.3 (ต่อ)

รายการที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปล ค่าระดับ
	μ	σ	
4. วางแผนการนิเทศภายในโดยจัดทำแผนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน	3.39	0.48	ปฏิบัติมาก
5. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในแผนการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน	3.57	0.49	ปฏิบัติมาก
6. กำหนดรูปแบบ ขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมในการนิเทศภายในอย่างชัดเจน	3.41	0.49	ปฏิบัติมาก
7. กำกับ ควบคุม ดูแล ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน	3.41	0.49	ปฏิบัติมาก
8. ชี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์ และการดำเนินการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจและยอมรับแผนการนิเทศภายในที่วางไว้	3.80	0.56	ปฏิบัติมาก
9. จัดสรรสนับสนุนในด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์บุคลากรเพื่อการนิเทศภายในอย่างเหมาะสม	3.44	0.63	ปฏิบัติมาก
10. จัดทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สามารถใช้เครื่องมือในการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	3.45	0.49	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.47	0.35	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 4.3 พบว่า การวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอแม่สะเรียง โดยภาพรวมได้ปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.47$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ ชี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์ และการดำเนินการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจและยอมรับแผนการนิเทศภายในที่วางไว้ ($\mu = 3.80$) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในแผนการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน ($\mu = 3.57$) จัดทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สามารถใช้เครื่องมือในการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ($\mu = 3.45$)

เปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในทุกชั้นตอน จัดสรรสนับสนุนในด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร เพื่อการนิเทศภายในอย่างเหมาะสม ($\mu = 3.44$) ใช้ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติการนิเทศภายใน ($\mu = 3.43$) กำหนดรูปแบบ ชั้นตอน วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมในการนิเทศภายในอย่างชัดเจน กำกับ ควบคุม ดูแล ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน ($\mu = 3.41$) แต่งตั้งคณะทำงาน กำหนดบทบาทและหน้าที่ตามความรู้ความสามารถไว้อย่างเหมาะสม วางแผนการนิเทศภายใน โดยจัดทำแผนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน ($\mu = 3.39$)

2.3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการนิเทศภายใน

ตาราง 4.4 การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการนิเทศภายใน

รายการที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปล ค่าระดับ
	μ	σ	
1. นำข้อมูลจากการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการมาพิจารณาในการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศภายในได้ อย่างเหมาะสม	3.57	0.63	ปฏิบัติมาก
2. สร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน เช่น แบบนิเทศ แบบสำรวจ แบบทดสอบ เป็นต้น ตามสภาพปัญหาและความต้องการอย่างเหมาะสม	4.22	0.76	ปฏิบัติมาก
3. ทดลองและปรับปรุงสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายในก่อนนำไปใช้จริงทุกครั้ง	4.28	0.54	ปฏิบัติมาก
4. ประเมินผลการใช้สื่อ เครื่องมือและวิธีการในการนิเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ	4.05	0.71	ปฏิบัติมาก
5. ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อและเครื่องมือ นิเทศ	4.46	0.49	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4.4 (ต่อ)

รายการที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปล ค่าระดับ
	μ	σ	
6. เตรียมสื่อและเครื่องมือจากวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในสถานศึกษาและท้องถิ่น	3.80	0.48	ปฏิบัติมาก
7. แนะนำแหล่งวิทยากรให้ครูได้ทราบเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.78	0.41	ปฏิบัติมาก
8. ส่งเสริมให้คณะครูได้พบปะเพื่อปรึกษารื้อเกี่ยวกับการสร้างสื่อ และเครื่องมือนิเทศ	3.62	0.48	ปฏิบัติมาก
9. จัดมุมหนังสือทางวิชาการและผลงานการวิจัยทาง การศึกษามาเผยแพร่ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า	3.55	0.49	ปฏิบัติมาก
10. ฝึกทักษะด้านการสร้างสื่อ การใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศภายในแก่ครูผู้สอนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	3.36	0.48	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.86	0.33	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 4.4 พบว่า การสร้างสื่อ เครื่องมือและพัฒนาวิธีการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนของ โรงเรียนในอำเภอแม่สะเรียง โดยภาพรวมได้ปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.86$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ($\mu = 4.46$) ทดลองและปรับปรุง สื่อและเครื่องมือการนิเทศภายในก่อนนำไปใช้จริงทุกครั้ง ($\mu = 4.28$) สร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน เช่น แบบนิเทศ แบบสำรวจ แบบทดสอบ เป็นต้นตามสภาพปัญหาและความต้องการอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.22$) ประเมินผลการใช้สื่อ เครื่องมือและวิธีการในการนิเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ($\mu = 4.05$) เตรียมสื่อและเครื่องมือจากวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในสถานศึกษาและท้องถิ่น ($\mu = 3.80$) แนะนำแหล่งวิทยากรให้ครูได้ทราบเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.78$) ส่งเสริมให้คณะครูได้พบปะเพื่อปรึกษารื้อเกี่ยวกับการสร้างสื่อ และเครื่องมือนิเทศ ($\mu = 3.62$) นำข้อมูลจากการศึกษา

สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการมาพิจารณาในการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศภายใน ได้อย่างเหมาะสม ($\mu = 3.57$) จัดมุนหนังสือทางวิชาการ และผลงานการวิจัยทางการศึกษามาเผยแพร่ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า ($\mu = 3.55$) ฝึกทักษะด้านการสร้างสื่อ การใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศภายในแก่ครูผู้สอนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ($\mu = 3.36$)

2.4 การปฏิบัติการนิเทศภายใน

ตาราง 4.5 การปฏิบัติการนิเทศภายใน

รายการที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปล ค่าระดับ
	μ	σ	
1. ดำเนินการนิเทศภายในตามแผนงานและโครงการที่วางไว้โดยเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังไว้อย่างชัดเจน	3.57	0.48	ปฏิบัติมาก
2. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการนิเทศกันเอง โดยผู้บริหารคอยให้การสนับสนุน	3.76	0.53	ปฏิบัติมาก
3. ส่งเสริมและสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์และการบริการเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน	3.85	0.57	ปฏิบัติมาก
4. ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิบัติการนิเทศภายใน	3.73	0.72	ปฏิบัติมาก
5. ดำเนินการนิเทศทางตรงโดยผู้นิเทศปฏิบัติการนิเทศ ด้วยตนเอง	3.75	0.61	ปฏิบัติมาก
6. ใช้วิธีนิเทศทางอ้อมโดยใช้สื่อและเครื่องมือต่างๆ นอกเหนือจากการนิเทศทางตรง	3.47	0.57	ปฏิบัติมาก
7. ใช้หลักการนิเทศภายในและหลักมนุษยสัมพันธ์เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนอยู่เสมอ	3.73	0.64	ปฏิบัติมาก
8. พัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของแต่ละบุคคลอย่างสม่ำเสมอ	3.42	0.49	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4.5 (ต่อ)

รายการที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปล ค่าระดับ
	μ	σ	
9. กำกับ ติดตาม ประสานงาน เพื่อให้การนิเทศ ดำเนินไปตาม แผนงานและโครงการที่กำหนด ไว้อย่างต่อเนื่อง	3.45	0.53	ปฏิบัติมาก
10. ดำเนินการตามกิจกรรมการนิเทศ ได้แก่ การประชุมก่อนเปิดเรียน การให้คำปรึกษา หารือ สม่ำเสมอ การบริการเอกสารวิชาการและ สิ่งพิมพ์เพียงพอ การสนทนาวิชาการอย่าง สม่ำเสมอ การพาครูไปศึกษานอกสถานที่ที่เหมาะสม การสาธิตการสอน การสังเกตการสอนอย่าง สม่ำเสมอ การกำหนดให้ศึกษาจากคู่มือตำรา การเขียนชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.75	0.61	ปฏิบัติมาก
เฉลี่ยรวม	3.65	0.40	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 4.5 พบว่า การปฏิบัติการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน
ของโรงเรียนในอำเภอแม่สะเรียง โดยภาพรวมได้ปฏิบัติในระดับมาก ($\mu = 3.65$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ ส่งเสริมและสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์และการบริการเพื่อความสะดวก
ในการปฏิบัติงาน ($\mu = 3.85$) ส่งเสริมให้ครูดำเนินการนิเทศกันเอง โดยผู้บริหารคอยให้การ
สนับสนุน ($\mu = 3.76$) ดำเนินการนิเทศทางตรงโดยผู้นิเทศปฏิบัติการนิเทศ ด้วยตนเอง ดำเนินการ
ตามกิจกรรมการนิเทศ ได้แก่ การประชุมก่อนเปิดเรียน การให้คำปรึกษาหารือสม่ำเสมอ การบริการ
เอกสารวิชาการและสิ่งพิมพ์เพียงพอ การสนทนาวิชาการอย่างสม่ำเสมอ การพาครูไปศึกษานอก
สถานที่ที่เหมาะสม การสาธิตการสอน การสังเกตการสอนอย่างสม่ำเสมอ การให้ศึกษาจากคู่มือตำรา
การเขียนชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\mu = 3.75$) ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการ
ปฏิบัติการนิเทศภายใน ใช้หลักการนิเทศภายในและหลักมนุษยสัมพันธ์เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ
แก่ครูผู้สอนอยู่เสมอ ($\mu = 3.73$) ดำเนินการนิเทศภายในตามแผนงานและโครงการที่วางไว้โดย

เรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังไว้อย่างชัดเจน ($\mu = 3.67$) ใช้วิธีนิเทศทางอ้อมโดยใช้สื่อและเครื่องมือต่างๆ นอกเหนือจากการนิเทศทางตรง ($\mu = 3.47$) กำกับ ติดตาม ประสานงาน เพื่อให้การนิเทศดำเนินไปตามแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.45$) พัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของแต่ละบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ($\mu = 3.42$)

2.5 การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายใน

ตาราง 4.6 การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายใน

รายการที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปล ค่าระดับ
	μ	σ	
1. ประเมินผลการนิเทศเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอ	3.50	0.50	ปฏิบัติมาก
2. ดำเนินการประเมินผล 3 ระยะ คือ สภาพก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ หลังการดำเนินการ นิเทศภายใน	3.59	0.54	ปฏิบัติมาก
3. ประเมินวิธีการทำงานของคณะทำงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป	3.45	0.49	ปฏิบัติมาก
4. รายงานผลการนิเทศภายในระหว่างดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบทุก ๆ ระยะ	3.57	0.49	ปฏิบัติมาก
5. ประเมินผลการนิเทศตามแผนงาน/โครงการที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	3.41	0.49	ปฏิบัติมาก
6. นำผลการประเมินการนิเทศมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และหาแนวทางพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป	3.41	0.49	ปฏิบัติมาก
7. นำผลจากการประเมินมาใช้ในการวางแผนดำเนินการในครั้งต่อไป	3.73	0.64	ปฏิบัติมาก
8. จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อประมวลปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไขอย่างเหมาะสม	3.53	0.62	ปฏิบัติมาก

ตาราง 4.6 (ต่อ)

รายการที่ปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปล ค่าระดับ
	μ	σ	
9. ใช้ผลการประเมินการนิเทศภายในเพื่อเป็น แนวทางปรับปรุงการเรียนการสอน	3.46	0.53	ปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.51	0.25	ปฏิบัติมาก

จากตาราง 4.6 พบว่า การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนในอำเภอแม่สะเรียง โดยภาพรวมได้ปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ นำผลจากการประเมินมาใช้ในการวางแผนดำเนินการในครั้งต่อไป ($\mu = 3.73$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ นำผลจากการประเมินมาใช้ในการวางแผนดำเนินการในครั้งต่อไป ($\mu = 3.73$) ดำเนินการประเมินผล 3 ระยะ คือ สภาพก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ หลังการดำเนินการ นิเทศภายใน ($\mu = 3.59$) รายงานผลการนิเทศภายในระหว่างดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบทุก ๆ ระยะ ($\mu = 3.57$) จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อประมวลปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไขอย่างเหมาะสม ($\mu = 3.53$) ประเมินผลการนิเทศเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอ ($\mu = 3.50$) ใช้ผลการประเมินการนิเทศภายในเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอน ($\mu = 3.46$) ประเมินวิธีการทำงาน ของคณะทำงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป ($\mu = 3.45$) ประเมินผลการนิเทศตามแผนงาน/โครงการที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ นำผลการประเมินการนิเทศมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และหาแนวทางพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป ($\mu = 3.40$)

ตอนที่ 3 ปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน
ของโรงเรียน ในอำเภอแม่สะเรียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่สะเรียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ปรากฏผลเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการใน
กระบวนการนิเทศภายใน

ปัญหา

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีภารกิจมาก เช่น การประชุมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
การติดต่อราชการ และการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งในกิจกรรมต่างๆ (f=200)

2. ผู้บริหารและครูขาดโอกาสแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาศักยภาพการนิเทศภายใน
(f=160)

3. ผู้นิเทศแทนผู้บริหารขาดความมั่นใจในการนิเทศ (f=140)

4. การนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่มีความต่อเนื่อง (f=128)

5. ครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน (f=80)

ข้อเสนอแนะ

1. ปรับปรุงข้อมูลการนิเทศให้เป็นปัจจุบัน (f=220)

2. ฝึกอบรมให้ครูสามารถนิเทศกันเองได้ เพื่อให้เกิด การระดมสมองแก้ปัญหาการ
เรียนการสอน (f=210)

3. เชิญบุคคลภายนอกมาร่วมนิเทศ (f=190)

4. ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ (f=160)

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการวางแผนและการกำหนดทางเลือก

ปัญหา

1. บุคลากรครูผู้สอนไม่เพียงพอ (f=230)

2. การวางแผนการนิเทศยังไม่ชัดเจนและครอบคลุมภารกิจ (f=223)

3. การจัดงบประมาณกับแผนดำเนินการไม่สอดคล้องกัน (f=221)

4. มีการวางแผนการนิเทศมุ่งเอกสาร มากกว่าการปฏิบัติจริง (f=218)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดสรรงบประมาณตามสภาพปัญหาและความต้องการของงานนิเทศ
(f=220)

2. ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของการนิเทศ (f=250)

3. ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมนิเทศ (f=187)

4. ควรหางบประมาณสนับสนุนจากชุมชน หรือหน่วยงานภายนอก (f=145)

5. ควรเลือกจัดกิจกรรมที่ไม่ใช้งบประมาณมาดำเนินการ (f=123)

6. ควรจัดครูให้เพียงพอ (f=100)

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมือการนิเทศภายใน
ปัญหา

1. ขาดงบประมาณในการดำเนินการ (f=320)
2. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมือการนิเทศ (f=292)
3. ขาดอุปกรณ์ในการสร้างสื่อ และเครื่องมือการนิเทศ (f=110)

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรเพิ่มงบประมาณในการสร้างสื่อ และเครื่องมือการนิเทศ
ให้กับโรงเรียน (f=245)

2. หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรสื่อให้กับโรงเรียนอย่างเพียงพอ (f=223)
3. ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อ และเครื่องมือการนิเทศ (f=156)
4. ควรมีการศึกษาดูงานโรงเรียนที่ดีเด่นเรื่องการผลิตสื่อ (f=150)

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน
ปัญหา

1. งานธุรการของครูมีมากจนทำให้มีเวลานิเทศภายในน้อยลง (f=231)
2. การนิเทศภายในขาดความต่อเนื่อง (f=279)
3. ครูผู้สอนบางคนยังไม่มีประสบการณ์ในการนิเทศ (f=280)
4. หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญของการนิเทศน้อย (f=142)
5. ผลการนิเทศไม่ได้นำมาปรับปรุงอย่างจริงจัง (f=110)
6. ขาดการประสานงานด้านการนิเทศภายใน (f=40)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดหาบุคลากรปฏิบัติงานธุรการโรงเรียน (f=226)
2. ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ (f=189)
3. ควรจัดทำปฏิทินการนิเทศภายใน (f=167)

4. ควรจัดกิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียนให้มากขึ้น (f=134)

5. ควรพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตามโอกาสที่เหมาะสม (f=125)

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการประเมินผลและรายงานผล

ปัญหา

1. บุคลากรขาดความรู้เรื่องการประเมินผล (f=254)
2. การประเมินผลและรายงานผลยังไม่ครบทุกด้าน (f=210)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร (f=161)
4. การประเมินผลยังไม่ต่อเนื่อง (f=154)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประเมินผลทุกครั้งเมื่อมีการนิเทศ (f=290)
2. หน่วยงานต้นสังกัดควรมีเครื่องมือประเมินผลให้กับโรงเรียนอย่างเพียงพอ (f=278)
3. ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการประเมินผล (f=143)

สรุปผลการวิเคราะห์ ข้อมูลปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้กระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

ผู้บริหารโรงเรียนมีภารกิจมาก ไม่สามารถกำหนดการตามกระบวนการได้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารและครูมีโอกาสน้อยในการแสดงความคิดเห็น ในเรื่องการพัฒนาศักยภาพ การนิเทศภายใน ผู้ได้รับมอบหมายให้นิเทศแทนผู้บริหาร ไม่มีความเข้าใจในการนิเทศ เนื่องจากการขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดประสบการณ์ ความไม่ต่อเนื่อง การนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัดส่งผลให้โรงเรียนพัฒนาช้า ขาดความกระตือรือร้น และครูในปัจจุบันยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม ไม่มีความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ข้อเสนอแนะ ควรปรับปรุงข้อมูลการนิเทศให้เป็นปัจจุบัน จัดการฝึกอบรมให้ครูสามารถนิเทศกันเองได้ เพื่อให้เกิดการระดมสมองแก้ปัญหาการเรียนการสอน และโรงเรียนอาจประสานเชิญบุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญร่วมนิเทศได้ และควรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ

2. ด้านการวางแผนและการกำหนดทางเลือก

ปัญหาใหญ่ที่สุดของทุกโรงเรียนในอำเภอแม่สะเรียง ส่วนใหญ่บุคลากรครูผู้สอนมีไม่เพียงพอ การปฏิบัติเพื่อการวางแผนการนิเทศจึงมีวัตถุประสงค์ไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมในทุกภารกิจ การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับแผนดำเนินการ และโรงเรียนส่วนใหญ่ต้องเตรียมตัวเพื่อรับการประเมินในทุกรูปแบบ ทำให้มีการวางแผนการนิเทศมุ่งเอกสาร มากกว่าการปฏิบัติจริง ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารควรมีการจัดสรรงบประมาณตามสภาพปัญหาและความต้องการของงานนิเทศ เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในงานนิเทศภายใน ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ

บทบาทและความสำคัญของการนิเทศ ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม นิเทศ เนื่องด้วยงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ จึงควรหางบประมาณสนับสนุนจากชุมชน หรือหน่วยงานภายนอกตามความเหมาะสม และควรเลือกจัดกิจกรรมที่ไม่ใช้งบประมาณมา ดำเนินการรวมทั้งผู้บริหารควรจัดครูให้เพียงพอ

3. ด้านการสร้างสื่อ และเครื่องมือการนิเทศภายใน

การขาดแคลนงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินการ เป็นปัญหาสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ เป็นเหตุให้ขาดอุปกรณ์ในการสร้างสื่อ และเครื่องมือการนิเทศ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยคือ หน่วยงานต้นสังกัดควรเพิ่มงบประมาณในการสร้าง ขั้วหาสื่อ และเครื่องมือนิเทศให้กับโรงเรียนอย่างเพียงพอ เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจจึงควรจัดอบรมเชิง ปฏิบัติการในการผลิตสื่อ และเครื่องมือการนิเทศ และควรมีการศึกษาดูงาน โรงเรียน ที่ดีเด่นเรื่อง การผลิตสื่อ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา

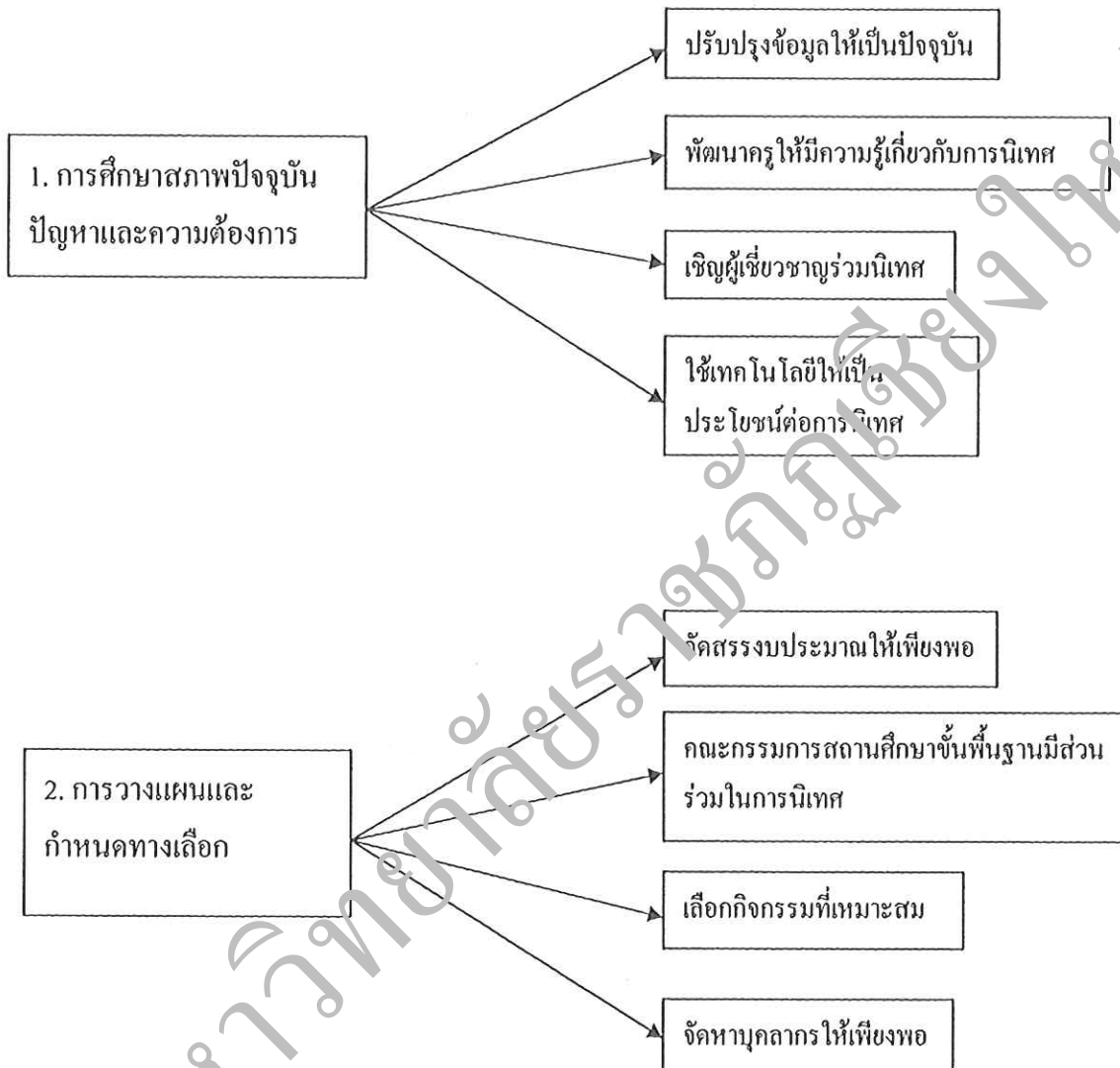
4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน

มีปัญหาค่อนข้างมากในทางปฏิบัติ เนื่องจากงานธุรการของครูเบาจนทำให้มีเวลา นิเทศภายในน้อยลง ขาดความต่อเนื่อง ครูผู้สอนบางคนยังไม่รู้ประสิทธิภาพในการนิเทศจึงส่งผล ต่อการปฏิบัติ หน่วยงานต้นสังกัดให้ความสำคัญของการนิเทศน้อย เพราะภารกิจค่อนข้างมากเช่นกัน เมื่อดำเนินการแล้วผลการนิเทศไม่ได้นำมาปรับปรุงของจริงจึง ขาดการประสานงานด้านการนิเทศ ภายใน มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดหาบุคลากรปฏิบัติงาน ธุรการ โรงเรียน เพื่อครูจะได้ทำการสอนและ ทำการนิเทศได้อย่างเต็มกำลัง ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ควรจัดทำปฏิทินการนิเทศภายในให้ชัดเจน และควรจัดกิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียนให้มากขึ้น อาจใช้วิธี พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน ตามโอกาสที่เหมาะสม เพื่อสร้าง บรรยากาศอย่างเป็นกันเอง

5. ด้านการประเมินผลและรายงานผล

บุคลากรขาดความรู้เรื่องการประเมินผล ทำให้การประเมินผลและรายงานผลยังไม่ ครบทุกด้าน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ไม่มีความต่อเนื่องในทาง ปฏิบัติ มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการประเมินผลทุกครั้งเมื่อมีการนิเทศ หน่วยงานต้นสังกัดควรจัด เครื่องมือประเมินผลให้กับโรงเรียนอย่างเพียงพอ รวมทั้งควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การประเมินผล

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการใช้กระบวนการนิเทศภายใน



แผนที่ 4.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการใช้กระบวนการนิเทศภายใน

